

Posudek oponenta habilitační práce

Habilitační práce **Milana Veselého** s názvem „**Vybrané aspekty morfologie, fylogeografie a systematiky obojživelníků a plazů**“ sestává z 35 stránkového úvodního textu a deseti samostatně paginovaných vědeckých publikací zařazených formálně jako přílohy 1-10. I když jsou přílohy prezentovány ve formě tištěného textu a tedy velmi úsporně, celkový rozsah habilitační práce činí úctyhodných 250 stran. A to ještě příloha č. 4 zahrnuje jen malé výňatky z knihy, která samotná má v originálu rozsah 238 stran.

Hodnocená habilitační práce je založena na jedné monografii a 9 publikacích v následujících mezinárodních časopisech s IF: *Mitochondrion* (IF = 3.992), *Zoological Journal of the Linnean Society* (IF = 2.711), *Zoological Research* (IF = 2.638), *Herpetological Monographs* (IF = 1.818), *Herpetologica* (IF = 1.667), *Zoomorphology* (IF = 1.038), *Zootaxa* (IF = 0.906), *ZooKeys* (IF = 0.879) a *Journal of Herpetology* (IF = 0.649). Každá z těchto dílčích prací (příloh) je opatřena informativním textem zřetelně vymezujícím podíl jednotlivých autorů na vzniku dané práce. Z něj vyplývá, že na všech dílčích publikacích zařazených do habilitačního spisu se uchazeč podílel měrou zásadní, tedy i v případech, kdy je autorský kolektiv početnější. Ke stejnému závěru mne vede i pořadí autorů, ve dvou případech je Milan Veselý prvním a sedmkrát posledním autorem.

Každá příloha je doplněna základními scientometrickými parametry: IF, kvantily, počty citací dle WoS bez autocitací a dle Google Scholar. Jakkoli se scientometrická kritéria příliš nehodí pro hodnocení jednotlivců a natož pak dílčích prací, je třeba zdůraznit, že některé z těchto časopisů jsou velmi kvalitní, dva patří do prvního decilu a další dva do kvartilu oboru zoologie. Připomínám, že v taxonomicko-systematických oborech je citovanost obecně menší a též velmi závislá na celkové pozornosti věnované danému taxonu. V tomto ohledu plazi a obojživelníci velmi zaostávají za populárnějšími třídami obratlovců, především ptáky a savci.

A nyní k jádru věci. Co je na hodnoceném díle zajímavé a co tolik ne.

(1) Dvě práce (Veselý a Modrý 2002 a Yenmis, Ayaz, Sherbrooke a Veselý 2016), které se věnují získávání vody u agam, jsou rozhodně nesmírně pozoruhodné. Oceňuji zejména kombinaci morfologického a behaviorálního přístupu při studiu výzvy, která je vlastně ekofyziologická. Zde autor využil své detailní znalosti biologie jednotlivých druhů, získané v terénu i při chovu v lidské péči. Tyto práce by bylo záhodno dále rozvíjet.

(2) Fylogeografická práce o ještěrce zední s ohledem na zjištění původu štramberské populace (Jablonski, Gvoždík, Choleva, Jandzik, Moravec, Mačát a Veselý 2019). Je to precizně provedená studie používající standardní molekulární a fylogenetické metody. Jejím kladem je rozsáhlý materiál dodávající výsledkům na důvěryhodnosti. Není ani bez významu, že autoři nijak nepotvrdili líbivou hypotézu o tom, že tento druh ještěrky se u nás vyskytuje jen díky nedávné a neuvážené introdukci odněkud ze Středomoří. Výsledky potvrzující návaznost na slovenské populace spíše připomínají, že nedávno pronikaly některé termofilní druhy ještě dále na sever než je tomu dnes.

(3) Všech sedm zbylých publikací se týká fauny Latinské Ameriky. Zde je skutečné jádro výzkumného zájmu habilitanta, i když to řazením prací v rámci hodnoceného díla docela dovedně zamaskoval. Knížka o fauně Salvadoru (Köhler, Veselý a Greenbaum 2006) je shrnutím jeho bohaté terénní zkušenosti. Skutečně podstatné jsou však práce zabývající se dílčími problémy. Jsou to revize a popisy nových druhů ještěřů (Köhler a Veselý 2010, 2011) a žab (Batista, Hertz, Mebert, Köhler,

Lotzkat, Ponce a Veselý 2014, Veselý a Batista 2021) z dosud po herpetologické stránce nedostatečně probádaných oblastí světa.

Zastavit se je třeba u dvou zbývajících publikací. Gymnophthalmidae jsou dosud naprosto nedostatečně probádanou skupinou. Když jsme se zabývali pohlavní dvojtvárností amerických linií ještěřů příbuzných starosvětským ještěrkám, narazil jsem na zoufalý nedostatek údajů o těchto zvířatech. A právě práce (Köhler, Diethert a Veselý 2012) se pokusila klasickými metodami, ale na rozsáhlém materiálu, udělat pořádek v jihoamerickém rodu *Alopoglossus*. Považuji to za velmi záslužné. Není divu, že tato práce vyšla v prestižním periodiku *Herpetological Monographs*.

Poslední z publikací zařazených do habilitační práce Milana Veselého je komplexní studie o panamských bezblankách (čeled' Eleutherodactylidae) z rodu *Diasporus* (Batista, Köhler, Mebert, Hertz a Veselý 2016). Je zajímavá tím, že zahrnuje jak morfologii a genetiku, tak i hlasové signály. Vše důsledně fylogeneticky. Ani v tomto případě není divu, že vyšla v tradičním a navíc prestižním periodiku, v tomto případě *Zoological Journal of the Linnean Society*.

K jednotlivým publikacím zařazeným do habilitační práce mám mnohé dílčí komentáře a dotazy, které budu adresovat přímo autorovi. Nejistil jsem však nic, co by hodnotu těchto prací mohlo závažně zpochybnit a ohrozit tak průběh či důvěryhodnost probíhajícího habilitačního řízení.

Prvních šest stran úvodního textu k celé habilitační práci (resp. publikacím, které ji tvoří) věnoval autor tomu, aby vysvětlil, čím vším se v životě zabýval a proč. Tento netradiční úvod k úvodu mi zprvu připadl, jako něco nepatřičného. Nakonec ale musím konstatovat, že mi napomohl v hodnocení celého díla. Uchazeč o docenturu tímto ukázal své další kompetence v docela rozdílných oborech, ve kterých je spoluautorem celé řady dalších publikací - v ekologii hmyzu a parazitologii. Pro pozici docenta na univerzitě je zkušenost s různými vědními obory obrovskou výhodou. Habilitant se mi proto podává především, jako široce zaměřený terénní zoolog, kterému není zatěžko se zabývat obtížně určitelnými tvory. A to je dnes vlastností žel velmi vzácnou.

Pohled na životopis habilitanta ukazuje na skutečně bohatou pedagogickou zkušenost, z přednášení i vedení mnoha kvalifikačních prací. To svědčí o tom, že značnou část svých sil věnoval právě výuce. Pokud by tomu tak nebylo, měli bychom oprávněně od uchazeče o habilitaci očekávat nápadně vyšší počet publikovaných prací.

Závěrem konstatuji, že habilitační práce dr. Milana Veselého je původním dílem přinášejícím nové poznatky v oblasti výzkumu obojživelníků a plazů. Je zřetelně podložena příloženými publikacemi, z nichž některé vyšly v předních oborových časopisech. Autorský podíl habilitanta na těchto publikacích je řádně doložen. Doporučuji tedy vědecké radě fakulty, a poté i univerzity, přijmout ji, jako vhodný podklad ke zdárnému dokončení habilitačního řízení.

V Praze dne 24. srpna 2021

Prof. RNDr. Daniel Frynta, Ph.D.

katedra zoologie PŘF UK

Viničná 7, 128 44 Praha 2

frynta@natur.cuni.cz

tel. 737 772 867